

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№86, 28–30 березня 2022

РОСІЯ ЗАЯВЛЯЄ ПРО "СКОРОЧЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ", ОБСТРИЛИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

28 березня російські збройні сили знову атакували [Сіверськодонецьк](#) та інші населені пункти Луганської області, внаслідок чого щонайменше 2 людини загинули та 10 постраждали. Про ситуацію на Луганщині, 70% якої перебуває під окупацією, розповідає [голова](#) Обласної військової адміністрації Сергій Гайдай. Цього ж дня було завдано удару по [нафтобазі](#) на Рівненщині, тривали [обстріли](#) багатьох населених пунктів областей України. "Громадське" публікує [зведення](#) щодо ситуації в регіонах на ранок 30 березня.

29 березня російський снаряд потрапив до будівлі [обладміністрації](#) Миколаєва. [Загинуло](#) щонайменше 15 людей. Крім інших, обстрілів зазнала [інфраструктура](#) Хмельницької, [Рівненської](#) та [Дніпропетровської](#) областей. Генштаб ЗСУ [вказав](#), що російські обстріли сховищ палива націлені на створення передумов для гуманітарної кризи.

29 березня представник російської делегації на переговорах Володимир Медінський заявив, що російська армія "кардинально скоротить бойові дії" на Київському та Чернігівському напрямках. У Міноборони Росії ці плани [підтвердили](#). У Генштабі ЗСУ [заявили](#), що російські збройні сили, ймовірно, тимчасово відмовилися від блокування Києва, щоб перегрупуватися та зосередитись на наступальній операції на сході України, пізніше [підтвердивши](#), що Росія частково відводить деякі свої підрозділи з території Київської та Чернігівської областей. [Зазначається](#), що метою цього може бути створення

помилкового уявлення про відмову від задуму оточити Київ. На залишених територіях [мінуються](#) житлові будинки мирних жителів.

У Міністерстві оборони Великої Британії [вважають](#), що заяви Росії про відведення деяких підрозділів із районів навколо Києва можуть свідчити про визнання втрати ініціативи в регіоні. При цьому експерти британської розвідки все ще [очікують](#) запеклих боїв неподалік Києва. Крім того, з посиланням на дані розвідки Сполученого Королівства [повідомляється](#), що найманці російської приватної військової компанії "Вагнера" розгортають свої сили на сході України, Кремль розраховує компенсувати невдачі, яких зазнали російські збройні сили. Про ситуацію в Києві – [тут](#).

30 березня було знищено нафтобазу у [Дніпрі](#). Попри заяви російського Міністерства оборони про "скорочення бойових дій", продовжувався сильний обстріл [Чернігівської області](#).

Ситуація на фронті станом на вечір 30 березня – [тут](#).

МІСТА В ОБЛОЗІ

У Київській області з початку повномасштабного російського вторгнення зафіксували руйнування у 35 із 69 громадах, про це [повідомив](#) голова Київської обласної військової адміністрації Олександр Павлюк.

28 березня українські збройні сили [звільнили](#) Ірпінь. За попередніми даними, у ньому загинуло до 300 мирних жителів - про це [повідомив](#) мер міста Олександр Макрушин. Він додав, що наразі точну кількість загиблих назвати неможливо, у період тяжких боїв людей ховали у дворах та парках.

У Чернігові внаслідок обстрілів [загинуло](#) понад 350 людей, у місті залишилося менше половини довоєнного населення. Внаслідок обстрілів у місті зруйнована інфраструктура, понад три тижні відсутні електрика, водопостачання, газ, опалення та практично повністю зв'язок. "Громадське" [розповідає](#) про волонтерів, які допомагають мешканцям Чернігова.

У [Харкові](#) з початку війни зруйновано близько 1300 житлових будинків або 15% житлового фонду.

Маріуполь знаходиться в облозі з 1 березня. У місті немає води, їжі, електроенергії, тепла, газу та зв'язку. 90% будинків у місті пошкоджено або зруйновано. Міська влада [заявила](#), що зараз у ньому все ще залишаються близько 160 тисяч людей, яких необхідно евакуювати. Евакуація відбувається з утрудненнями, так через загрозу провокацій з боку російських збройних сил 28 березня заплановані гуманітарні коридори не відкрилися. Міністерство оборони Росії [заявило](#), що 31 березня з 10:00 оголошує "режим тиші" для евакуації мирних жителів та іноземних громадян із Маріуполя до Запоріжжя. В напрямку Маріуполя [відправлено](#) 45 автобусів для евакуації людей, повідомила віце-прем'єрка України Ірина Верещук.

На [думку](#) генпрокурора України Ірини Венедиктової, дії Росії в Маріуполі можуть кваліфікуватись не як військові злочини, а як геноцид.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш [доручив](#) своєму заступнику з гуманітарних питань Мартіну Гріффітсу негайно обговорити зі сторонами, залученими до війни в Україні, можливість укладання угод про гуманітарне перемир'я та питання їх практичної реалізації.

ПРАВОВІ НОВОВВЕДЕННЯ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МЕШКАНЦІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Кабінет міністрів України напрацював дев'ять основних напрямків того, як країна житиме, працюватиме, накопичуватиме ресурси й захищатиметься в умовах повномасштабної війни - про це [повідомив](#) прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. Йдеться про забезпечення сил оборони всім необхідним, питання продовольчої безпеки, заходи з перезапуску економіки, програму допомоги вимушеним переселенцям та соціальні програми допомоги.

У рамках програми фінансової допомоги "єПідтримка" для приватних підприємців та найманих працівників із регіонів, де продовжуються активні бойові дії, Україна вже [виплатила](#) 22,7 мільярда гривень для 3,5 мільйона осіб. [Кінцевий](#) термін подання заявки на допомогу – 31 березня.

В Україні розроблено [законопроект](#) №7198, який дозволить забезпечувати жителів країни компенсацією за пошкоджене та знищене внаслідок війни житло. Зокрема [передбачено](#) надання житлової площі, а не грошових виплат. При цьому людина зможе обирати місто, де хоче оселитися.

Крім того, уряд України [готує](#) програму підтримки людей, яких російські збройні сили примусово вивезли до Росії.

У Верховній Раді зареєстрували [проект](#) закону, який визначає процедуру та наслідки заборони проросійських партій. Він [припускає](#), що у разі заборони партії судом майно, кошти та інші її активи переходять у власність держави.

РОСІЯ ВДАЄТЬСЯ ДО ТЕРОРУ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

З початку повномасштабної війни російські збройні сили [викрали](#) щонайменше 13 голів територіальних громад із шести областей України. Найбільше у Херсонській та Харківській областях, а також Запорізькій та Київській. За [даними](#) МЗС України, російські окупанти викрали близько 30 представників місцевої влади, активістів та журналістів. Розповідь одного з активістів, що зазнавав тортур у полоні від російських військовослужбовців - [ТУТ](#). Президент Володимир Зеленський [заявив](#), що російські окупанти вбили деяких викрадених мерів українських міст.

ПЕРЕГОВОРИ УКРАЇНИ ТА РОСІЇ: КЛЮЧОВА ВИМОГА - ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ

29 березня в Стамбулі відбувся черговий раунд переговорів української та російської делегацій щодо умов можливого миру. Сторони нічого не підписували, але виклали фінальні пропозиції, над якими працювали після попередніх зустрічей. За словами глави МЗС України Дмитра Кулеби, програмою мінімум для української делегації було знайти варіанти розв'язання гуманітарних проблем, а програмою максимум – домогтися припинення вогню та досягнення стійких домовленостей.

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган [закликав](#) сторони домовитися про припинення вогню.

Українська делегація передала російській своє [бачення](#) міжнародного документа, що дає гарантії безпеки для України. Ключова вимога — гарантії безпеки України мають бути аналогічними до 5-ї статті НАТО. Тобто якщо хтось нападе на Україну, гарантам доведеться протягом 3 днів провести консультації та надати необхідну допомогу: передати озброєння, ввести війська та закрити небо.

Такий договір може стати дипломатичним варіантом закінчення війни. При цьому першим кроком має стати відведення військ, потім проведення Україною референдуму за окремими його пунктами та ратифікація договору гарантами безпеки та Україною.

Серед гарантів Україна бачить країни Радбезу ООН, зокрема Велику Британію, Китай, США, Францію, Туреччину, Німеччину, Канаду, Польщу та Ізраїль. Учасник української делегації Давид Арахамія зазначив, що Україна пропонуватиме зробити вільним приєднання до договору за бажанням інших країн.

Якщо пропозицію схвалить сторони, то Україна зафіксує свій нейтралітет, позаблоковість та без'ядерність, не розміщуватиме на своїй території іноземні військові бази та не зможе вступати до військово-політичних союзів, крім ЄС. Окремий пункт стосуватиметься Криму - передбачається, що протягом 15 років з Росією проводитимуться переговори про його статус, на цей період обидві сторони переговорів зобов'язуються не використовувати збройні методи для розв'язання ситуації. При цьому ситуація з Донбасом обговорюватиметься безпосередньо президентами України та Росії.

За підсумками переговорів, президент України Володимир Зеленський [зазначив](#), що сигнали з переговорного майданчика з Росією можна назвати позитивними, проте закликав довіряти лише конкретним результатам та реальним діям. За словами Зеленського, зараз не варто втрачати пильності, а ситуація не стала легшою: хоча переговорний процес триває на різних рівнях, російська армія не припиняє обстрілів, тому єдиною дієвою гарантією виживання України є Збройні сили України та всі, хто бере участь в обороні країни. Володимир Зеленський наголосив, що суверенітет та територіальна цілісність України мають бути гарантовані без будь-яких компромісів. Також зараз не може порушуватися питання про зняття санкцій з Росії.

Представник української делегації на переговорах із Росією Олександр Чалий [пояснив](#), що де-факто Україна домагається від Заходу гарантій безпеки як для країн НАТО.

РЕАКЦІЯ РОСІЇ І МОЖЛИВИХ ГАРАНТІВ

Глава російської делегації Володимир Мединський [вважає](#), що Україна в Стамбулі заявила про готовність виконати "принципові вимоги" РФ, при цьому він нічого не сказав про відведення військ і дав зрозуміти, що Кремль не піде на компроміси щодо Криму та Донбасу. Глава МЗС Росії Сергій Лавров [розцінив](#) пропозиції України на переговорах у Стамбулі як згоду з "остаточним розв'язанням" питань Криму та Донбасу, у МЗС України [наголосили](#), що це розуміння є помилковим.

Заступник прем'єр-міністра Великої Британії Домінік Рааб [зазначив](#), що Британія розгляне запит України щодо можливості стати гарантом її безпеки, але відкидає взяття на себе зобов'язань, які мають члени НАТО в рамках Альянсу.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц [заявив](#), що його країна "загалом" готова виступити гарантом безпеки України. Спікер уряду Німеччини Штеффен Гебестрейт зазначив, що не хоче спекулювати про те, чи роль гаранта безпеки буде також включати військовий компонент.

На [думку](#) держсекретаря США Ентоні Блінкена, немає ознак того, що переговори між Україною та Росією "просуваються ефективним шляхом", оскільки Сполучені Штати не побачили "ознак справжньої серйозності" з боку Росії. Таку позицію має і міністр закордонних справ Франції Жан-Ів Ле Дріан, який [заявив](#), що у переговорах між Росією та Україною не було прориву, а президент Росії Володимир Путін "як і раніше хоче нав'язати Україні свій диктат".

При цьому в аналітичному коментарі [Bloomberg](#) [зазначається](#), що хоча нейтралітет України може стати основою мирного договору з Росією, зараз він неприйнятний для жодної зі сторін.

РОСІЯ НАМАГАЄТЬСЯ ВДАТИСЯ ДО ГАЗОВОГО ШАНТАЖУ

Президент Росії Володимир Путін оголосив, що рахунки за постачання газу до "недружніх" країн виставлятимуться лише в рублях. Прессекретар президента Росії Дмитро Пєсков [зазначив](#), що у разі відмови сплачувати за постачання в рублях, вони будуть припинені. Водночас голова дипломатії Євросоюзу Жозеп Боррель [не вважає](#) реалістичним сценарій, що президент Росії Володимир Путін для шантажу Європи зупинить постачання нафти та газу, вимагаючи послаблення жорстких санкцій.

Країни "Великої сімки" погодили спільну відмову з приводу вимог Росії платити за експорт газу в рублях, [заявив](#) міністр економіки та захисту клімату Німеччини Роберт Хабек. Міністри G7 погодилися, що така вимога є "одностороннім та

очевидним порушенням чинних контрактів". Це рішення [поширюється](#) на всі країни ЄС.

Можливі наслідки газового ультиматуму Росії [аналізує](#) Європейська правда.

При цьому Європейський Союз близький до введення санкцій проти нафти та вугілля з РФ, проте ще не досяг спільної думки щодо газу - про це [заявила](#) міністр з європейських справ та корпоративного управління Фінляндії Тітті Туппурайнен.

30 березня уряд Німеччини [заявив](#), що отримав запевнення від Росії, що Європі не доведеться платити за постачання російського газу в рублях, а для партнерів з ЄС нічого не зміниться, проте як цей механізм працюватиме, неясно.

КРАЇНИ ЗАХОДУ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОСИЛЮВАТИ САНКЦІЇ

29 березня лідери Британії, США, Франції, Німеччини та Італії [виступили](#) проти будь-яких послаблень санкційного тиску на Росію. При цьому позиції ЄС та Великої Британії щодо координації антиросійських санкцій [розходяться](#).

Європейська комісія готує нові санкції проти Росії через позицію Кремля щодо переходу на розрахунки за газ у рублях – про це, посилаючись на свої джерела в Єврокомісії, [пише](#) Reuters.

Крім цього, європейські країни [розглядають](#) можливість розширення обмежень на більшу кількість банків, запровадження санкцій проти додаткових членів сімей олігархів та посилення обмеження використання криптовалюти для ухилення від санкцій.

Велика Британія ухвалила новий [закон](#), який забороняє технічне обслуговування літаків або кораблів, що належать конкретним підсанкційним російським олігархам, або їхнім підприємствам.

Єврокомісія [закликала](#) держави-члени ЄС ліквідувати програми отримання громадянства в обмін на інвестиції та оцінити можливість позбавлення громадянства росіян та білорусів, які потрапили під санкції через вторгнення Росії до України.

Уряд Сполученого Королівства [закликав](#) усі державні організації країни переглянути свою співпрацю з російськими компаніями та у разі можливості розірвати угоди із закупівель.

Польща [заборонить](#) імпорт вугілля з Росії через війну в Україні, відповідний законопроект уже розроблений урядом.

Люксембург [заморозив](#) російські активи на 2,5 млрд євро.

Низку варіантів додаткових санкцій проти Росії розглядають і США - про це [заявила](#) директор з комунікацій Білого дому Кейт Бідінгфілд. Вона наголосила, що існує безліч можливих опцій, "включаючи розширення санкцій з появою нових цілей або посилення чинних санкцій". У тому числі США [мають намір](#) обмежити можливості Росії купувати запчастини для військових потреб за кордоном. У Сенаті США внесли [законопроект](#) про перепрофілювання коштів від заарештованих російських активів до фонду допомоги українським біженцям

та відновлення України, а також країна планує [надати](#) Україні 500 млн доларів прямої бюджетної допомоги.

ЄС СХВАЛИВ ПЛАН З ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ, ЇХ КІЛЬКІСТЬ ДОСЯГЛА 4 МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ

Рада Євросоюзу ухвалила [план](#) із 10 пунктів щодо підтримки українців, які вимушено виїжджають з країни. Зокрема, планується створення платформи для обміну інформацією про реєстрацію всіх, хто прибуває та подається на тимчасовий захист. Ще один пункт передбачає розробку національних планів дій у надзвичайних ситуаціях для задоволення середньо- та довгострокових потреб. Також порушено тему прийому дітей, у тому числі тих, хто прибув на територію ЄС без супроводу дорослих. За [даними](#) ООН на 29 березня, з початку повномасштабного вторгнення Росії понад 4 мільйони жителів України стали біженцями, вимушено залишивши країну, понад 2,3 мільйона виїхали до Польщі.

ПІДТРИМКА ПУТІНА СЕРЕД РОСІЯН ЗРОСТАЄ

За [даними](#) російського соціологічного агентства "Левада-центр", підтримка росіянами дій російського президента Володимира Путіна у березні зросла до 83%. Зафіксовано зростання на понад 10 процентних пунктів проти показників підтримки у лютому та січні. Соціологи "Левада-центру" фіксували підтримку Путіна на рівні 69% та 71% у січні та лютому відповідно.